



Landelijke Beroepsgroep
Begeleiders Onderwijs

Beter Begeleiden Jaargang 13, nummer 1

Beter Begeleiden is een uitgave van de Landelijke Beroepsgroep voor Begeleiders in het Onderwijs (LBBO).

De LBBO richt zich op intern begeleiders, jonge-kindspecialisten, ambulante begeleiders, gedragspecialisten, beeldbegeleiders en specialisten begaafdheid.

LBBO

Leyensweg 113 A5
3721 BC Bilthoven
Telefoon: 085-7606246
E-mail: kantoor@lbbo.nl
Website: www.lbbo.nl

Coördinatie

Petra van de Pol

Eindredactie

Femke van den Berg, Bureau Bisontekst

Hoofdredeactie

Elleke van den Burg-Poortvliet

Redactie

Engelien Houben-Feddema, Josje Jaasma,
Nettie Kramer, Ingrid Nuijt, Lidy Peters,
Joke Verwoerd, Mirjam de Vos

Aan dit nummer werkten mee

Jan Piet Baas, Christel van der Cruisjen,
Bente van Gameren, Jolien van der Geugten,
Lianne Koper, Mariëlle Lankhuijzen-Hendriksen,
Walter Matthys, Hetty Meulensteen, Erna Nijeboer,
Marinus Schouten, Sofie Sergeant

Beeld

Carola Doornbos, Emiel Muijderland (*Dagblad Tubantia*),
Hans Slegers, Nationale Beeldbank, Pexels, Tom van Limpt
Fotografie en eigen beeldmateriaal van auteurs en
geïnterviewden

Concept vormgeving

Buitengewoon Concept

Vormgeving/Druk/Sales/Verspreiding

Elma Media B.V.

Oplage

5000

Verschijsning

Beter Begeleiden verschijnt zes keer per jaar
en wordt per post verstuurd naar alle leden
van de LBBO.

Copyright 2023

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd,
overgenomen of openbaar gemaakt, zonder voorafgaande
schriftelijke toestemming van de uitgever. De uitgever is niet
aansprakelijk voor enig handelen op grond van
de in dit blad gegeven adviezen en/of gedane mededelingen.



Redactioneel

Iedereen hoort erbij

Welke beelden heb jij bij inclusief onderwijs? Misschien moet je meteen denken aan ernstig gehandicapte kinderen in een reguliere klas. Of aan heftige gedragsproblemen. Of aan leraren die moeten inspelen op enorm veel uiteenlopende onderwijsbehoeften. Of zie je het anders? Denk je aan een klas vol kinderen die – als vanzelf – ontdekken dat diversiteit bij het leven hoort? Aan tieners die – hoe verschillend ook – met elkaar leren omgaan en elkaar waarderen?

Hoe het ook zij: je kunt eigenlijk niet meer om inclusief onderwijs heen. De onderwijsminister liet weten dat hij de ontwikkeling richting inclusiever onderwijs wil versnellen. Dat is ook niet zo gek, als je bedenkt dat Nederland in 2016 een VN-verdrag heeft ondertekend waarin staat dat we een 'inclusief onderwijssysteem' waarborgen.

De LBBO nam deel aan gesprekken over de zogeheten routekaart naar inclusiever onderwijs van OCW. Én ondertekende dit najaar het statement 'Op weg naar inclusief onderwijs', samen met de drie masteropleidingen Educational Needs en andere beroepsverenigingen. Inclusief onderwijs is ook onze stip op de horizon en we willen er samen met jou naartoe werken. Het is interessant om het statement eens te lezen (lbbo.nl/nieuws), want dat maakt dat je gaat nadenken over de gedachte erachter: 'We geloven dat, als kinderen elkaar ontmoeten in hun kindertijd, ze levenslang meer openstaan voor diversiteit. En als kinderen en jongeren het gevoel krijgen dat ze gewaardeerd en gerespecteerd worden, goed genoeg zijn zoals ze zijn, mogen leren samen met anderen in hun buurt ... dan schept dat vertrouwen in het eigen kunnen: een belangrijke voorwaarde om jezelf te ontwikkelen.'

En het lerarentekort dan? De werkdruk? De grote klassen? Juist over die fikse uitdagingen moeten we het met elkaar hebben. Met *Beter Begeleiden* willen we die dialoog graag voeren. De bijdrage van Sofie Sergeant op pagina 6 is daar een voorbeeld van. Zij deelt met ons hoe binnen de masteropleiding Educational Needs van de Hogeschool Utrecht is nagedacht over wat inclusief onderwijs voor begeleiders betekent. Dat levert wellicht gesprekstof op!

Heb jij twijfels bij inclusief onderwijs? Zie jij misschien grote hobbels? Of heb je juist inspiratie, ideeën of handvatten? We maken er in ons blad graag ruimte voor, dus neem contact met ons op.

Elleke van den Burg
hoofdredeacteur@lbbo.nl

Inhoud

06 *Naar inclusiever onderwijs*
Hoe de master Educational Needs (EN) begeleiders wil voorbereiden op de veranderende samenleving.

11 *Recensie 'Wat echt werkt'*
Over 29 strategieën waarvan is bewezen dat ze leerwinst opleveren.

12 *Model van sociale-probleemoplossing*
Sommige leerlingen schelden meteen. Hoe kunnen zij sociale problemen anders aanpakken?

17 *Eerste Hulp Bij Begeleiden*
'Mijn opdrachtgever wil dat ik rapporteer over de vorderingen in mijn begeleidingstraject. Hoe ga ik hiermee om?'



18

Hond in de klas

Pieter is een gecertificeerde schoolhond. Hoe ondersteunt hij leerlingen?

23 *Mariëlle*
'Als begeleider voel je je soms een evenwichtskunstenaar.'

24 *Mentale gezondheid*
Hoe zorg je ervoor dat ook lhbtj+-leerlingen zich prettig en veilig voelen op school?

Bijzondere kinderen **28**
In deze rubriek belichten we een bijzondere of zeldzame aandoening, stoornis of eigenschap bij kinderen. Deze keer: ichthyosis.

De positie van ... de beeldbegeleider

Hoe doe je dat, naast lesgeven ook je collega's begeleiden met video-opnames? Lianne Koper over haar ervaringen.



30

Recensie 'Talenbewust lesgeven' **35**
Over hoe leraren het talenrepertoire van leerlingen actief kunnen inzetten.

Steunpunt MHB en Atelier HB **36**
Samenwerkingsverband PO 30 06 investeerde flink in passend onderwijs voor meer- en hoogbegaafde leerlingen. Wat leverde dat op?

Topboek **41**
De must-reads van Lidy Peters en Erna Nijeboer.

Agenda en ledenacties **43**